

СВОБОДНИ ЕЛЕКТРОННИ РЕСУРСИ

ГЕРГАНА МАРТИНОВА

За девета поредна година Библиотеката на Нов български университет отбелязва Международната седмица на открития достъп до научна информация. Тя се проведе от 22 до 28 октомври 2018 г. Надсловът ѝ бе „Designing equitable foundations for open knowledge”. НБУ е първият университет в България, който се присъедини към световното движение „Open Access”. Началото е поставено с реализация на проект за създаване на Научен електронен архив (НЕА) на НБУ.

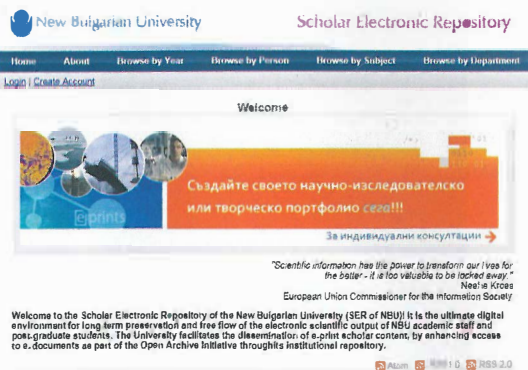
Темата на Международната седмица отразява прехода в научното пространство. Правителства, издатели, финансиращи организации, университети и изследователи все по-често приемат отворени политики и практики в сферата на научната комуникация. Тази година заинтересованите страни представят отворените системи като приобщаващи, справедливи и обслужващи нуждите на разнообразна глобална общност. Съзряла е необходимостта от опростяване на системата за създаване и разпространение на знания, но това също така е и предпоставка за нови предизвикателства. Възникват много въпроси, чиито отговори не могат да бъдат еднозначни и никак не са лесни. Темата подчертава значението на това да се задават трудни въпроси, за да се активира разговор и да се чуят различни гледни точки. Международна

та седмица на отворения достъп е важна възможност за създаване на връзки между общностите, които могат да улеснят процеса по съвместна дейност относно открития достъп до научна информация.

Научният електронен архив на Нов български университет е първият създаден в България. Преди 12 години в него е депозиран първият документ с отворен достъп. Мисията му е да бъде единно отворено електронно прос-

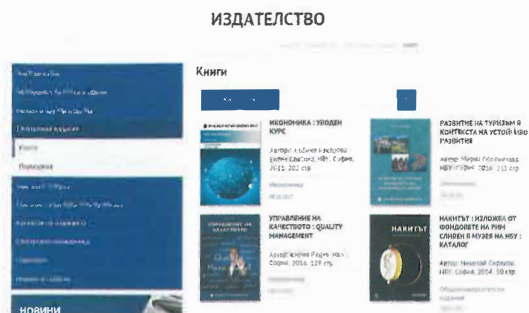
транство, което осигурява дълготрайно съхранение и достъп до научните постижения на академичната общност в университета. Репозиториумът е част от международната инициатива „Open Archives Initiative“ и следва препоръките на Асоциацията на европейските университети (EUA) за утвърждаване на институционална политика, насърчаваща свободния обмен на знания. НЕА на НБУ се утвърди през годините не само като средство за дълготрайно съхранение на научния продукт на университета, но и като информационен ресурс, подпомагащ електронното обучение. Към днешна дата в архива се съхраняват 2730 документа. Това са статии, части или глави от книги, монографии, доклади от конференции, конгреси и т. н., дисертации, автореферати, фотографии от изложба, музикални композиции и музикални изпълнения, видеозаписи, числови данни и обучителни ресурси. Архивът е достъпен на адрес: <http://eprints.nbu.bg/>.

Издания с открит достъп на Нов български университет са публикувани в „Годишници и учебни материали Е-BOX на НБУ“ (<http://ebox.nbu.bg/>) и в сайта на издателството (<https://publishing-house.nbu.bg/>), подменю „Електронни издания“.

В „Е-BOX на НБУ“, както популярно се нарича в университета, са включени годишници на департаменти, монографии, сборни-

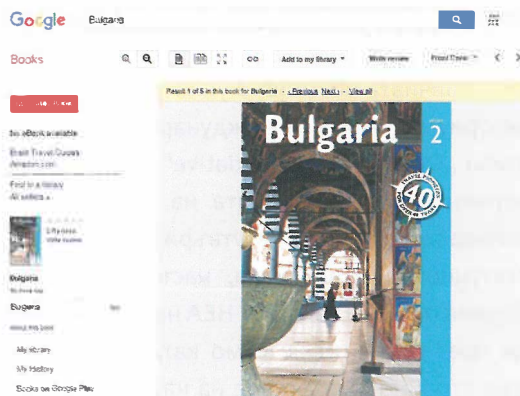
ци с научни статии, информация за сайтове и други. Подреждането на документите е хронологично, като списъкът започва с 2018 г. В сайта на издателството, подменю „Електронни издания“, в раздел „Книги“ са включени изданията:

- Икономика : Уводен курс / Събина Ракарова.
- Развитие на туризъм в контекста на устойчиво развитие / Мария Гюлеметова.
- Управление на качеството : Quality management : Лекционен курс / Кирил Радев.
- Накитът : Изложба от фондовете на РИМ Сливен в Музея на НБУ : Каталог / Николай Сираков и др.; Ред. Татяна Шалганова, Валентина Ганева; Граф. дизайн и корица Иван Сааведра; Фотогр. Димо Георгиев.
- Послания : Васил Стоилов – 110 години от рождението : Изложба рисунки от архива на НБУ : Каталог / Иван Звънчаров; Ред. Татяна Шалганова, Валентина Ганева.
- Сердика е моят Рим : Изложба от фондовете на Общински културен институт „Музей за история на София“ в Музея на НБУ : Каталог / Константин Шалганов; Ред. кол. Иван Маразов и др.
- Ритейл маркетинг и мениджмънт : Лекционен курс / Димитър Трендафилов.

На същото място в раздел „Периодика“ са публикувани отделни броеве на годишниците на департамент „Администрация и управление“, „Кино, реклама и шоубизнес“, „Икономика“, „Англистиката“, „Романистика и германистика“, „Чужди езици и култури“, „Природни науки“, „Когнитивна наука и психология“, както и сборникът „Русистика: руският език, култура и литература: Международна научна конференция: София, 16-17 декември 2016 г.“

Най-популярните места в света за открит достъп до научна литература са „Google книги“ и „Google наука“. „Google книги“ предлага онлайн монографии, сборници, художествена литература, списания и други. Част от изданията са предоставени от издатели, а други са дигитализирани по проект „Библиотека“ (Google Books Library Project). Google работи с големи библиотеки като Austrian National Library, Bavarian State Library, Columbia University, Harvard University, Cornell University Library, The New York Public Library, The National Library of Catalonia и други. Търсенето се осъществява по заглавие, автор, ключови думи и ISBN номер. При избор на конкретно заглавие се вижда библиографска информация, пълен текст или част от съдържанието на

книгата. Позволено е изтегляне само на документи извън обсега на авторското право. Предложени са връзки, които насочват към онлайн книжарници, където може да се купи книгата или библиотеки, от които може да се заеме. При търсене на книги на български език често се случва да липсват връзки към книжарници и библиотеки.

В „Google наука“ са включени статии, книги, резюмета и становища от академични издатели, професионални общности, университети и други научни организации. Статиите и книгите могат да бъдат както пълнотекстови, така и само с библиографски данни.

Google Наука

туризъм

Страниця 12 от общо 2 620 резултата (0,06 сек.)

<p>Независимо кога</p> <p>От 2015</p> <p>От 2017</p> <p>От 2014</p> <p>Спирателен период...</p>	<p>Определяне на климатични индекси за екстремно въздействие в определен туристически район на базата на наземни данни</p> <p>П Ляков - New Knowledge Journal of Science/Novo Znanje, 2017 - search.ebscohost.com</p> <p>Данните са взети от справочници и годишници на НИОМ. Ключови думи: индекси, климат, биоклимат, рекреация, туризъм... поддържащи са за добре екипирани туристи. Най-малко подходяща за туризъм през този месец се очертава станцията на вр...</p> <p>☆ 00 С позовавания в 1</p>	<p>[PDF] ebscohost.com</p>
<p>Сорт по значимост</p> <p>Сортирана по дата</p> <p>✓ включително латентни</p> <p>✓ вкл. на библиогр. описания</p>	<p>Устойчиво развитие на територии със съхранени природни ландшафти чрез изграждане на екотуристически маршрути</p> <p>Д Алексова - Седми международен симпозиум "Екология", 2009 - eprints.nbu.bg</p> <p>... СЪС СЪХРАНЕНИ ПРИРОДНИ ЛАНДШАФТИ ЧРЕЗ ИЗГРАЖДАНЕ НА ЕКОТУРИСТИЧЕСКИ МАРШРУТИ д-р Десислава Алексова Резюме. В доклада е направен анализ на дефинициите и критериите за устойчив, отговорен и екологичен туризъм въз основа на ...</p> <p>☆ 00 С позовавания в 1 Сродни статии 00</p>	<p>[PDF] nbu.bg</p>
<p>Създаване на ситнал</p>	<p>The image as a source of competitive advantage in hotel business</p> <p>V Kyurova - Entrepreneurship, 2013 - ceedl.com</p> <p>Отговор на въпрос, свързан с идентифициране на предпочитани продукти, показва че българските и чуждестранните туристи изразяват желание за практикуване главно на планински и културно-познавателен туризъм ...</p> <p>☆ 00 С позовавания в 1 Сродни статии Всички 5 версии</p>	<p>[PDF] swu.bg</p>